

conèxio

**Aspace Catalunya participa al Mobile World Congress:
Innovació tecnològica per a una atenció integral - pàg. 14**

Any 2024 / Núm. 42

25è aniversari del CTO Poblenou i 20è aniversari del CTO Badalona! - pàg. 10

3 EDITORIAL

4 NOVETATS

- EL METRO, ADAPTAT
- EN MARXA PER LA PARÀLISI CEREBRAL
- INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL
- CONCERT DELS NOSTRES AMICS DEL GRUP "BRAVO"

9 OBRINT CAMINS

- DJ'S PEL CANVI

10 ASPACE

- 20 ANYS DEL CTO BADALONA

- 25 ANYS DEL CTO POBLENOU
- TURISME ACCESSIBLE
- ASPACE CATALUNYA AL MWC
- L'HORT DE L'ESCOLA

16 MONOGRÀFIC

- ANTE TODO SOMOS MUJERES - 8 DE MARÇ

18 MEMORABÍLIA

- EN RECORD DE...

20 PERSONALMENTE

- MI PUEBLO ES UN PUEBLO INCOMUNICADO
- DE TABLEROS Y TORRES

- LA MANCA D'APODERAMENT COL·LECTIU

24 MIRADA 360º

- SOBRE LA RESPONSABILITAT AFECTIVA

25 ENJOY

26 CONTRACULTURA

- TRAS LOS PASOS DE EL LANGUI

ÚLTIMA HORA

L'AIGUA NO CAU DEL CEL, FEM ESTALVI D'AIGUA

Malgrat les darreres pluges de setmana santa, encara falten molts més episodis de precipitacions. La sequera a Catalunya és cada cop més constant i pot augmentar a causa del canvi climàtic.

Des de la Fundació també volem ser proactius i volem fer algun recordatori que pot millorar els hàbits de consum d'aigua a casa, o al teu lloc de feina:

- Tanca l'aixeta, quan ajudes la persona atesa a rentar-se les mans, les dents o ensabonar-se a la dutxa.
- Millor una dutxa que un bany. La dutxa gasta 6 vegades menys que el bany.
- El vàter no és una paperera.
- Si el vàter té l'opció de doble descàrrega, fes-ne l'ús correcte.
- Recull l'aigua quan netegis fruita, verdura, o de la dutxa quan raja mentre s'escalfa, i fes-la servir per regar, fregar o pel vàter.
- Omple bé la rentadora i el rentaplats i fes servir programa d'estalvi.
- Para atenció a les fuites d'aigua.

Revista subvencionada per:

STAFF

Redacció

Rosa Ortolà, Xavi Soteras, Emilia Vicioso, Ramiro Herrador, Miguel Quintero, Jordi Cabrera, Luis Sierra, José Luis López, Verònica Pàmies, Manolo Martínez, Víctor Herrero, Yolanda Pons, Ismael García, Mabel Clavell, Jessica Bao, Víctor Fontela, Raquel Soto

Edició, redacció i correcció

Yolanda Elipe

Impressió, maquetació i disseny

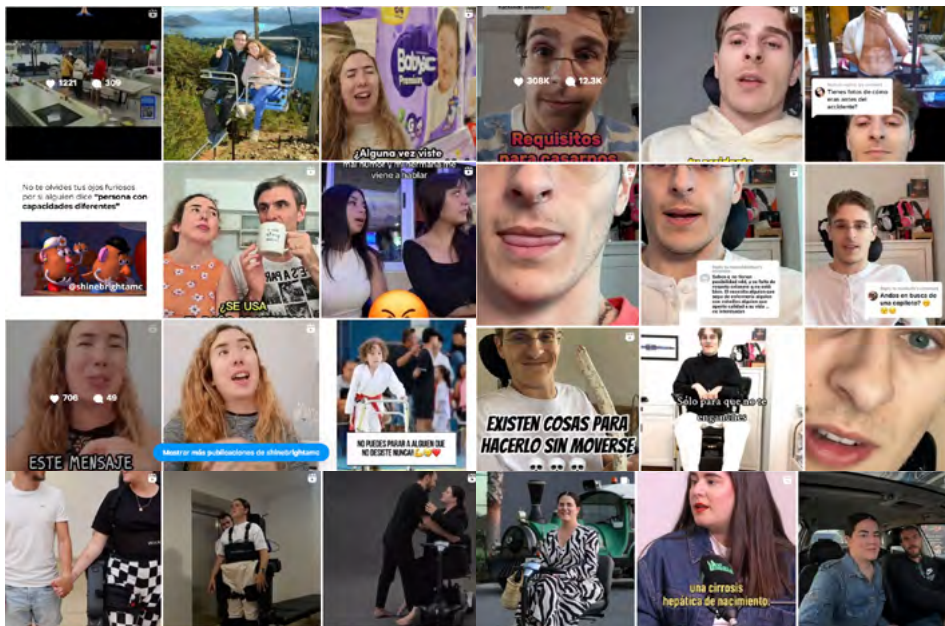
ASPACET / Pau Segarra

Coordinació tècnica i redacció

Chema Martín

Col·laboradors

Albert Maldonado, Carme Guerrero, Èlia Sala, Laura Pérez, Vanesa Fuentes, Óscar Martínez, Meritxell Busquets, Raquel Rueda

LAS REDES SOCIALES SON MÁS INCLUSIVAS

En la era digital en la que vivimos, las personas con discapacidad podemos encontrar un lugar donde interactuar de igual a igual y donde esperamos no encontrar tantas barreras ni sentirnos ciudadanos de segunda.

Las redes sociales se han convertido en un espacio fundamental para la interacción social, el intercambio de ideas y la difusión de información para todas las personas por igual.

La discapacidad no debería ser vista como una limitación, sino como una diversidad que enriquece nuestra sociedad. En las redes sociales, es fundamental promover la inclusión y la accesibilidad para garantizar que todas las voces sean escuchadas y todas las experiencias sean valoradas.

Es importante que las plataformas digitales se comprometan a implementar medidas que faciliten la participación de personas con discapacidad, como la descripción de imágenes para usuarios con discapacidad visual, subtítulos en videos para personas con discapacidad auditiva, y un diseño web accesible para aquellos con discapacidades motoras.

Además, es esencial fomentar una cultura digital inclusiva, donde se promueva el respeto, la empatía y la igualdad de oportunidades para todos los usuarios. Las redes sociales tienen el poder de ser un espacio de empoderamiento y visibilidad para las personas con discapacidad, permitiéndoles compartir sus historias, desafíos y logros de manera auténtica y significativa.

En definitiva, que el entorno digital sea de base más inclusivo y equitativo, hace que la diversidad sea celebrada y no apartada, hace que cada individuo tenga la oportunidad de participar plenamente en la conversación global de igual a igual.

Escrit per
La redacció

NOMÉS FALTEN 7 ESTACIONS DE METRO PER ADAPTAR

Al·leluia, al·leluia... encara que lentament, anem progressant en l'objectiu de que tota la xarxa de metro de Barcelona i l'àrea metropolitana estigui adaptada a persones amb mobilitat reduïda.

Només, això és un dir, queden 7 antigues estacions de metro pendents de les obres per adaptar-les com cal, i adequar-les al col·lectiu de persones amb mobilitat reduïda. Segons ha pogut saber el nostre reporter de "TMB", en Jordi Cabrera, que està en constant comunicació i reivindicant aquestes obres per tots nosaltres, el Departament de Territori i sostenibilitat inicia les obres per a millorar l'ac-

cessibilitat de les següents estacions de metro: Ciutadella, Maragall, Clot, Verdaguer, Plaça de Sants, Urquinaona, i Plaça Espanya.

S'han pressupostat més de 100 milions d'euros per assolir aquestes obres, aquí us deixem una informació més detallada de costos i previsions de temps que ens han proporcionat:

INFORMACIÓ SOBRE ESTACIONS, PRESSUPOST, INVERSIÓ (M€) DATA D'INICI I FINAL

1. Ciutadella V.O. (L4) 8 milions. Començament de les obres l'hivern del 2024 (Durada 19 mesos). Enllaç nota de premsa: <https://qr.page/g/3HNwIAcQ8zh>
2. Maragall (L5) 11,1 milions. Està previst finalització d'obres al Maig 2024.
3. Plaça Espanya (L1) 10,3 milions. Si tot va bé quan es publiqui aquesta revista ja haurà d'estar funcionant l'ascensor i estarà operativa per persones amb mobilitat reduïda ja que la previsió es acabar les obres al Febrer 2024.
4. Plaça Espanya (L3) Executant fins Novembre 2024. Si es compleix la previsió, per fi l'estació de plaça Espanya amb les diferents sortides ja estaran completament accessibles. Podrem anar a celebrar el cap d'any tots a les fonts de Montjuïc.
5. Clot (L1) 6,1 milions pressupostats. Començament d'obres gener 2024, previsió 21 mesos d'obres.
6. Plaça de Sants (L1, L5) 15,8 milions. S'està redactant el projecte, pendent de licitació d'obres.
7. Urquinaona (L1, L4) 12 milions. No tenim més informació.
8. Verdaguer (L4, L5) 15,2 milions. Tampoc tenim més informació de previsions de temps.

Si voleu més informació i pressionar com nosaltres ho podeu fer a l'Oficina de Comunicació i Premsa del Departament de Territori i Sostenibilitat.

L'accessibilitat és un dret que hem de continuar lluitant, i final-

ment entre tots aconseguirem el somni de totes les persones que s'han mobilitzat per fer de Barcelona una ciutat per tothom.

"Al final del túnel (del metro) ya se ve la luz..." emoticono ojos redondos. La Redacció.

Escrit per **Jordi Cabrera**

EN MARXA PER LA PARÀLISI CEREBRAL

Un año más, se celebró la cursa solidaria, 11ª Cursa “En marxa per la paràlisi cerebral”, este evento se hizo el pasado 8 de octubre, y tuvo lugar como siempre en el barrio de Les Corts, concretamente la carrera se inició y finalizó en la Avenida de Sant Ramón Nonat.

Este año tuvimos el honor de ver en el cartel, para promocionar “En marxa por paràlisi cerebral”, a Àlex Roca, un deportista de élite con parálisis cerebral que ha participado en diversas carreras y varios triatlones, y compartía protagonismo en el póster con Pol Otero, y Carla Otero, hermanos y amantes de explicar las noticias y los informes meteorológicos en su perfil de Instagram, también les encanta la música, viajar y descubrirnos lugares.

nos encontrábamos amigos que hacía mucho tiempo que no sabíamos nada de ellos, y nos alegrábamos y nos ilusionábamos por verlos, intercambiábamos recuerdos de cuando estábamos juntos o juntas.

Esta es una gran iniciativa. Es muy bonito y emotivo disfrutar de un día así, ver a tanta gente, y explicar que las personas con di-

Pude disfrutar de ese día con un grupito de amigos de la redacción de la revista. Se respiraba, un ambiente lúdico y festivo y con las inscripciones, ya agotadas antes que fuera el día. Como siempre, había dos recorridos, el primero a las 09:30h. de la mañana de 5 Km. Y el otro a las 10:30h. de la mañana de 1 Km. Nosotros nos apuntamos para participar en la carrera de 1 km, que ya no estamos “pa” muchos trotes... jaja.

Nos reunimos, centenares de personas adultas, jóvenes, y de niños pequeños, con parálisis cerebral y otras patologías. Dicen que habían más de 2500 personas para dar visibilidad a nuestro colectivo. Habían muchas personas conocidas, cada dos por tres

versidad funcional no somos personas “tontitas que no sabemos nada”, como creen parte de esta sociedad. A ver si se les quita ya de una vez de sus cabezas, que no somos bichos raros, por el simple hecho de estar en una silla de ruedas. No podemos hablar bien y hacemos gestos involuntarios, pero tenemos las mismas inquietudes, retos, miedos, rabias, sueños, ganas de viajar, alegrías, tristezas, etc, que todos. Nos gustan que nos traten igual que a los demás, eso es muy importante para nosotros, porque somos personas como las demás en esta sociedad, y, sin embargo,

“... días como los de la cursa “En marcha por la PC” sirven, además de para pasarlo bien, para reivindicar que nos traten con naturalidad y respeto...”

a menudo nos infantilizáis, eso nos da mucho coraje. En resumen, días como los de la cursa “En marcha por la PC” sirven, además de para pasarlo bien, para reivindicar que nos traten con naturalidad y respeto, como os gusta a todos que os traten, hablar sin miedo y como una persona adulta, después podéis cambiar de actitud dependiendo del carácter de cada persona y sobre todo que nos incluyan dentro de la sociedad.

Con la “11ª Cursa en marxa per la paràlisi cerebral” finalizó la Festa Mayor del Distrito de Les Corts de Barcelona. En la próxima edición nos volvemos a ver.

Escrit per **Mabel Clavell**

INTELIGENCIA ARTIFICIAL (IA)

Como sabemos todos, la Inteligencia Artificial está en boca de todos en los últimos tiempos. Es un tema que nos puede aportar mucho en el futuro y, desde la revista, me sugirieron asistir a un congreso sobre el tema para la mejora de la salud de las personas con discapacidad, y las herramientas y aplicaciones tecnológicas que pueden favorecer la vida, tanto a nivel de salud, como en autonomía e inclusión social.

Desde el inicio de internet y redes sociales, entidades como el Cermi han trabajado para introducir elementos de accesibilidad universal para que fuera todo accesible también a personas con discapacidad, y así que internet no fuera una barrera más, sino un gran medio de inclusión social.

Hoy día ya están en marcha algunas aplicaciones de IA, para mejorar la calidad de vida de todas las personas, al margen de tener una discapacidad o no.

Por ejemplo, desde el año 2014 en la Universidad de Valladolid se trabaja en aplicaciones para mejorar la pronunciación oral y la comunicación, y para fomentar el aprendizaje de habilidades sociales de las personas con Down, y su inclusión social y laboral, para ello desarrollan videojuegos donde la persona debe interactuar con personajes, leyendo textos, interpretándolos, decidiendo, y así pueden desarrollar habilidades sociales de una forma más lúdica y divertida que con la terapias convencionales, y ya se ha probado en centros especiales y en asociaciones, pues de momento siempre es necesaria la presencia, la valoración y el apoyo de los terapeutas para adecuar el nivel del juego a las necesidades de cada persona, aunque se espera que en un futuro estas personas ya puedan acceder a aplicaciones de IA como esta, de una forma totalmente autónoma.

Experiencias formativas en salud, mediante realidad virtual y la IA, con unas gafas de realidad virtual se puede entrar en mundo virtual y relacionarte con otros avatares y manipular cosas, y también se pueden ver escenarios y personas reales para interactuar, tomar decisiones y ver unos contenidos u otros, es como los libros de aventuras donde decides la aventura y la página que quieres leer, pero en este caso hay mucho más realismo de tus decisiones y de las consecuencias, y puedes ir atrás para modificarlas, compararlas, ver tus errores y aprender de ellos, mejorando así tus habilidades sociales y aplicarlas luego en la vida real, sin sentir tanto miedo o impotencia ante esa situación determinada, y aumentando la seguridad en uno mismo.

Accesibilidad acústica con la IA. Cada vez hay más personas con problemas de audición, y el 97% de edificios públicos en Barcelona no tienen accesibilidad acústica, se estima que los sordos tienen menos acceso a información sanitaria y por eso su esperanza de vida es 5 años menos que los oyentes, por ello, además de los indicadores lumínicos, también ya hay aplicaciones capaces de traducir la información oral que se da por megafonía en las salas de espera o por el médico, y convertirla en información escrita, para mejorar así la comunicación, la autonomía personal y también la privacidad, pues esa información le llega directamente al móvil o reloj pulsera u otros dispositivos que tenga la persona,

los cuales también pueden usarse como agendas para recordarle al usuario que se tome la medicación o el día de la próxima visita...

Desde 1989 también se trabaja en un dispositivo capaz de detectar o predecir con 24 horas de antelación a una posible parada cardíaca, en la persona con riesgo a ello, y así poder evitarlo o reducir sus secuelas, proporcionando además y enviando los datos al médico sobre la salud del paciente casi en tiempo real. Se espera que este sistema o herramienta también sirva para controlar mejor otras enfermedades.

Técnica de la recognition, en personas con daño cerebral adquirido, se trata también recurrir a las gafas de realidad virtual donde se recrea escenarios como una casa o habitación, y se observa que los pacientes que tienen alguna extremidad paralizada, con esta técnica empiezan sin darse cuenta a usar y a mover ese brazo que tenían totalmente paralizado en su día a día, y a veces no se lo creen hasta que se ven ellos mismos en el video. Mas allá de los gráficos bonitos, esta mejora física se debe a la inmersión total y a la credibilidad y la motivación que genera en la persona el hecho de verse en esa realidad virtual a través de las gafas, sin mandos ni cables, la interrelación es solo a través de las manos y de una forma muy espontánea e intuitiva, todo esto hace que los pacientes no se sientan frustrados y que sigan mejor el tratamiento y que mejoren más y más, esta técnica también se usa en personas con esclerosis múltiple, y siempre requiere la supervisión del terapeuta para preparar los ejercicios según sea la mejoría y la evolución, pues no hay dos pacientes iguales.

Hay personas que no pueden hablar ni mover nada, personas que pueden sentir y pensar pero que su cuerpo es como una cárcel que les impide relacionarse con su entorno, en estos casos de discapacidad tan severa, la IA también aporta soluciones en forma de las interface, conexión de cerebro y máquina. Es decir, poder conectar la mente y los pensamientos a un ordenador, esto ya se empezó a investigar en el 2014, en este año 2023 ha tenido un gran auge y empujón. La IA, permite la comunicación de estas personas tan severamente afectadas, que escuchan y razonan pero que no pueden moverse nada.

En el 2017 también salió la noticia de poder deshacer la Parálisis en monos, a través de implantes de electrodos que conectaba el cerebro a los músculos de las extremidades inferiores, y cada vez que el mono pensaba en mover esas extremidades, el casco de electrodos enviaba la señal eléctrica al musculo y así ya se movía. Pero ahora en el 2023 y con la IA, tras 10 años de investigación, ya se pueden traducir los pensamientos para que un ordenador pueda interpretar esas señales e impulsos cerebrales como letras, y así llegar a formar palabras.

“La IA, permite la comunicación de estas personas tan severamente afectadas, que escuchan y razonan pero que no pueden moverse nada.”

“... hay que tener mucho cuidado con la aplicación e incorporación de la IA en nuestra sociedad pues puede tener consecuencias muy positivas pero también puede ser un arma de doble filo, teniendo en cuenta además que aún no hay un marco legal de control en ningún país...”

En el 2015 saltó la noticia de que un parapléjico lograba mover bien el brazo con la mente, e incluso ponerse en pie y caminar de nuevo, y llegó un momento que ya no hacía falta la descarga eléctrica para que pudiera mover las piernas de forma parcial.

También hay personas tetrapléjicas que con implantes en el cerebro y conectado a un brazo robótico, son capaces de sentir el dedo que le tocan, en cierto modo se recupera la capacidad del tacto. Sin duda, son nuevas tecnologías que abren oportunidades y que van muy bien a personas con discapacidad que lo necesiten, pero realmente eso no significa que ahora todo el mundo deba ir con implantes en la cabeza. También hay explantes para medir la actividad cerebral, y poder dar descargas controladas en el cerebro para tratar enfermedades como el Parkinson, Alzheimer, la depresión...

Otra noticia sorprendente de mayo de 2023, es sobre un descodificador que lee en tiempo real los pensamientos grabados por un escáner cerebral, e incluso ya se puede crear una imagen muy parecida tras reproducir lo que está viendo la persona. Surgió la noticia de una chica que tras un accidente cerebral, la IA podía leer su mente y le permitía expresarse junto a un avatar parecida a ella, el ordenador reproduce y dice lo que ella piensa, y lo hace en tiempo real, e incluso puede reconocer partes de la cara, y hasta se podría reproducir su misma voz que tenía.

Sin duda todo esto de las aplicaciones informáticas y de la inteligencia artificial, es una revolución que ha mejorado y mejorará aún mucho la calidad de vida de todos, y no solo a las personas con discapacidad, pero también es verdad que muchas tareas en empresas, en aseguradoras y demás, ya no las hacen personas sino máquinas, usando la inteligencia artificial y en base a datos totalmente objetivos, sin tener en cuenta ningún componente emocional ni de índole más humano, y eso sí que puede ocasionar discriminación a la hora de buscar empleo o hacer un seguro de vida. Dejamos en manos de la IA decisiones y las personas pasamos a ser números, decisiones como que la persona no reúne los requisitos para cubrir el puesto de trabajo, o que por su salud o esperanza de vida ya no puede optar a un seguro médico, a una hipoteca o a cualquier otro servicio.

Por ello, hay que tener mucho cuidado con la aplicación e incorporación de la IA en nuestra sociedad pues puede tener consecuencias muy positivas pero también puede ser un arma de doble filo, teniendo en cuenta además que aún no hay un marco legal de control en ningún país, que garantice un buen uso, y ponga también los límites éticos.

Ojalá la IA, nos permita hacer vestidos a medida que ayuden a cada persona en aquellos aspectos que más necesite, y mejoren su autonomía, participación social y calidad de vida. En pocos años veremos muchos avances, iesperamos que sea para bien!

EMOTIU CONCERT DELS NOSTRES AMICS DEL GRUP "BRAVO"

Fa unes setmanes, concretament el 6 de març, vam tenir la gran sort d'anar a un concert a la Sala Apolo d'un grup molt i molt especial, el grup Bravo.

En Dani Royo, musicoterapeuta, que va treballar a la Fundació Aspace Catalunya durant més de cinc anys i també, perquè no dir-ho, que va col·laborar amb la revista "Connexió Aspace" en diverses ocasions, és el líder, l'ideòleg d'aquest projecte, que entre altres coses pretén posar de manifest que la cultura és cosa de tots. Es pot dir que han donat el salt de la musicoteràpia a la cultura, de fet van omplir la Sala Apolo amb més de 500 persones que van gaudir d'allò més, cantant, ballant, emocionant-nos plegats amb la música i la lletra de les cançons.

L'actuació de Bravo és un exemple molt inspirador de com la música pot unir a persones de diferents capacitats en un mateix escenari, trencant barreres i fomentant l'acceptació, la diversitat, i la igualtat d'oportunitats. Ens va impactar veure com a l'escenari totes les persones tenien el mateix rol, músics, cantants, artistes, no sobresortia una sobre les

altres sinó que totes tenien un gran protagonisme i un gran potencial demostrant les seves capacitats. Veure com persones molt afectades poden fer música amb la mirada, gràcies a les noves tecnologies, i poden tocar al mateix nivell i compartir escenari amb altres músics, és màgic. La integració de les persones amb discapacitat en tots els àmbits de la vida no s'hauria de reclamar sinó que hauria de fluir com passa en aquest grup de persones que fan música i que van fer gaudir a un públic que es va entregar en el concert.

Felicitar a tots els components del grup, són magnífiques persones i músics fantàstics. Tant de bo aquesta banda formada per set músics, que inclou baixista, guitarra elèctrica, bateria, tres veus i un dj, que són la són Paula González, Guillem Mata, Jordi Doñate, Joni Botas, Dani Moreno, Marc Caballero i Dani Royo, pugui continuar fent realitat el seu projecte musical en forma de gira per el territori, i tingui el mateix tractament que totes les bandes, perquè la cultura ha de ser de tots, i les persones amb discapacitat no només hem de ser receptors de cultura sinó que en podem ser els protagonistes.

Bravo, bravo y bravo por Bravo!!

Escrit per **La Redacció**

Obrint camins

Com sabeu, aquesta secció posa el focus en altres entitats de caire solidari, entitats afins al nostre col·lectiu o no, que fan una tasca social molt important.

DJ's pel canvi

Aquest és un projecte molt interessant, fresc, innovador i molt inclusiu. Un dels seus cofundadors és l'Albert Maldonado conjuntament amb l'Alexandre Suriñach, el Javier Modrego i el Josep Maldonado. Actualment, l'Albert desenvolupa les tasques de treballador social de la Fundació Catalana per a la Paràlisi Cerebral.

Realitzen projectes, activitats, col·laboracions i esdeveniments que uneixen música, esport i acció social o cultural. A la pàgina web i perfil d'Instagram podreu trobar més detall dels seus projectes, on destaquen, per exemple, el CANVIFEST, un festival inclusiu de música; FIMA un torneig de futbol sala totalment inclusiu; projectes solidaris amb una hamburgueseria denominats "Dijous Melosos Solidaris"; i un taller de Dj adaptat al col·lectiu de persones amb discapacitat de 3 hores de durada on es pot aprendre la teoria i la pràctica de punxar música en una jornada lúdica i de diversió, el "Fes de Dj per un Dia".

- <https://www.djspelcanvi.com/>
- Instagram: @djspelcanvi
- Instagram: @canvifest Instagram: @fima_fest

Hem contactat amb l'Albert per conèixer millor el projecte i fer-li una petita entrevista.

Com se us va acudir la idea de crear aquesta entitat sense ànim de lucre?

La idea va sorgir l'11-11-2017 on tres amics vinculats tant al camp social i al món del dj i del clubbing, vam pensar que seria fantàstic crear "alguna cosa" que compartís aquestes dues idees. Veient que no existien projectes (continuats en el temps) o entitats semblants, va ser ja de cara al 2018 on ens vam constituir com a tal. Dj's pel Canvi és un projecte totalment voluntari i desinteressat per part dels que hi formem part i podem dir amb la boca ben grossa que és una entitat petita però amb una capacitat de generar impacte molt gran. Amb esforç dedicació i molta alegria hem fet 5 anys!

Teniu molts seguidors?

Dj's pel Canvi té una estructura base molt petita dels que gestionem l'entitat. Tot i això, tenim un grup de persones voluntàries molt fidel i molt potent, sense elles això no seria possible. També tenim persones sòcies que fan una aportació anual i això també ens dona solidesa econòmica a l'hora de generar nous projectes. A nivell de seguidors tenim també una "fan base" molt important que ens segueix i ens dona suport constant!

A nivell social, teniu projectes molt participatius i que impacten molt positivament en l'oci de les persones, són projectes oberts a tota la població, persones amb discapacitat i sense.

Quina és la resposta de les persones que no tenen cap tipus de discapacitat? S'impliquen?

La resposta d'aquestes persones és fantàstica. A vegades, pensem que un projecte d'oci inclusiu serà complicat o no sortirà bé. Són prejudicis que nosaltres mateixos generem, però el resultat són projectes inclusius de veritat com FIMA, que són tot un èxit i que la resposta per part de tothom és perfecte. A vegades simplement cal enfocar-ho amb naturalitat.

Quin tipus de discapacitat tenen majoritàriament les persones que hi participen?

Tot i que de mica en mica ens estem obrint a altres col·lectius, el col·lectiu majoritari amb el qual treballem és de persones amb discapacitat intel·lectual.

Quin retorn té per a vosaltres tot el treball que feu per a la inclusió de les persones amb discapacitat?

Amb el tema de l'oci inclusiu cal ser curós. Des de Dj's tenim projectes inclusius i altres que no ho són. Tot i això, lluitem, de mica en mica per una inclusió real i de veritat. El nostre retorn és enorme, precisament la satisfacció de veure que els nostres projectes tenen un impacte total en la vida de les persones que atenem, això és impagable. Raó per la qual continuem donant-nos canya i anar millorant i introduint canvis any rere any, per fer-ho més adequat a les necessitats dels nostres participants.

20 ANYS DEL CENTRE OCUPACIONAL D'INTEGRACIÓ SOCIAL A BADALONA

El nostre Centre va ser fundat per ASPACE l'any 1981, aleshores estava situat al carrer Numància. Va arribar un moment on a la entitat hi havia la necessitat d'augmentar les places de Centre Ocupacional, i així és com a principis del 2004 ens vam traslladar a Badalona, a un local més gran cedit pel Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya.

El balanç d'aquests 20 anys a Badalona ha estat molt positiu. Des de que vam començar el centre ha crescut en ocupació de places, actualment estem a 51 places, i tot el treball que s'ha fet, tant a nivell d'oferta d'activitats en el centre com de treball en xarxa amb la comunitat i la ciutat de Badalona ha sigut molt enriquidor i molt potent.

En aquests 20 anys, les activitats de centre les hem anat adaptant i introduint activitats noves, en funció de les necessitats dels usuaris i usuàries en cada moment i tenint en compte la seva participació en el procés. Hem prioritzat la socialització i el treball en xarxa amb la comunitat de Badalona, i a dia d'avui fem projectes compartits amb Escoles, Instituts i Entitats de Badalona i formem part dels diferents Consells i grups del tercer sector amb l'Ajuntament de Badalona.

Per celebrar aquests 20 anys junts, durant tot aquest any organitzarem diferents tipus d'activitats i actes, on volem que els usuaris i usuàries siguin els protagonistes i convidar i compartir moments per recordar amb les famílies, amics, companys...

Ens agradaria acabar recordant les paraules que un usuari del centre, en Jordi Cusell, va pronunciar en l'acte de celebració dels 10 anys a Badalona: "El Centre és per a mi la meva segona casa de tota la vida, aquí he après tot el que sé i he tingut uns professionals molt eficients perquè el dia a dia han estat sempre pendents de nosaltres i gràcies a les seves atencions i saviesa de saber-nos portar, hem arribat a on som".

Escrit per **Marina López**

Directora Tècnica de CTO Badalona

25 ANYS

DEL CENTRE TERÀPIA OCUPACIONAL POBLENOU

“Sense taules ni ordinadors...” dirien els primers usuaris de Poblenou, que en els inicis només eren 16 persones, si els preguntessin com va començar el Centre que enguany celebra el seu 25è aniversari.

És veritat, així vam començar, sense gaire bé res, però amb un petit equip que va desenvolupar un projecte ambiciós, ple d'il·lusió i ganes de treballar. Aquest equip va anar creixent a mesura que també creixia el nombre d'usuaris, que va arribar al màxim de capacitat en pocs anys.

Durant aquests 25 anys hem intentat treballar exigint-nos el màxim per arribar a cobrir totes les necessitats que han sorgit en el nostre dia a dia, atenent sempre la globalitat de la persona, des de tots els àmbits possibles i mantenint el major respecte pels nostres usuaris i per les seves famílies.

Molts de nosaltres ens hem fet grans junts, hem passat per molts moments de la vida plegats, i això ens ha fet crear un vincle que va més enllà de les relacions professionals, merament formals, però pensem que són aquests aspectes els que fan del Centre, un lloc on s'hi està bé, on s'hi està a gust.

Al llarg d'aquests anys han passat pel Centre moltes persones, tant professionals com usuaris, molts professionals que han pres altres camins professionals, molts usuaris que han passat a altres etapes vitals, com els que van iniciar la seva vida a la residència, desgraciadament també hem perdut alguns companys, però totes aquestes persones han deixat una part de si mateixes entre nosaltres, i han format i formaran part de la nostra família de Poblenou.

Com no pot ser d'altra manera continuem caminant plegats de la mà, tant les persones que venen al centre, com les famílies, professionals i amics, sabent de l'aprenentatge acumulat dels 25 anys d'experiència, i intentant adaptar-nos a les noves necessitats, interessos i demandes de tots.

Gràcies a tots, i a seguir sumant anys!!

Escrit per **Carme Guerrero**

Professional del CTO ASPACE Poblenou

EL CTO POBLENOU PARTICIPA D'UN PROJECTE DE TURISME ACCESSIBLE

El Centre Ocupacional Aspace Poblenou ha tingut l'oportunitat de participar en un projecte col·laboratiu impulsat per l'Ajuntament de Barcelona, i liderat per l'Associació Ethnic, entitat sense ànim de lucre que des del 2006 promou i desenvolupa projectes de turisme responsable i sostenible a nivell local i internacional.

Es tracta d'un projecte "Turisme Accessible i sostenible" al barri del Poblenou amb l'objectiu de millorar i potenciar l'accés de totes les persones a l'activitat turística del barri, així com de detectar mancances i oportunitats en relació al turisme accessible del Poblenou i impulsar la generació d'idees innovadores que donin resposta als reptes del sector i editar finalment una guia de Turisme Accessible.

En aquest sentit vam treballar a tres bandes, l'Associació Ethnic, un grup d'estudiants de l'Universitat Pompeu Fabra, i les persones usuàries i professionals del Centre Ocupacional Aspace Poblenou, implementant una metodologia innovadora per avaluar diversos punts turístics del districte des de la perspectiva de l'accessibilitat, i així poder realitzar una Guia de Turisme Accessible que assegurí el gaudir de l'activitat per part d'un major nombre de visitants.

Ha estat un projecte molt enriquidor per el Centre Ocupacional Aspace Poblenou i creiem també que pels alumnes que han participat de la Universitat Pompeu Fabra. Al marge de l'objectiu principal, ens ha permès conèixer i fer xarxa amb altres entitats i agents del barri i d'aquesta manera generar sinèrgies i nous projectes futurs plegats, que ens ajudin a donar visibilitat al nostre col·lectiu, les seves demandes i necessitats. Cal dir que aquest projecte busca millorar la qualitat de vida del conjunt de la població, no només de les persones amb discapacitat. Important!

Cal dir que es van realitzar més de 15 sortides conjuntes entre persones del centre i els alumnes de la Pompeu Fabra (que prenen nota de tot...) per "testejar" l'accessibilitat de diferents recursos del barri, com museus, hotels, transports, serveis, i altres. I, entre totes aquestes sortides van participar les 40 persones que venen al centre com a mínim dos vegades.

Aquesta experiència ens va permetre conèixer també l'Èlia Sala, professora que liderava el grup d'alumnes i amb qui ens vam coordinar (i molt bé...) en tot el procés. L'Èlia és traductora i consultora especialitzada en comunicació accessible, o com li agrada dir amb ella, "derribo las barreras o fronteras que impiden la interacción entre personas y así facilito la comunicación para que sus mundos conecten". I, com sempre, que coneixem a algú que ens pot aportar una mirada fresca, experta, i oberta li vem demanar si ens podia fer una col·laboració a la revista parlant precisament del concepte de Turisme Accessible. I, aquí la tenim, segur que totes les nostres lectores i lectors en gaudireu.

Escrit per **Chema Martín**

Director Tècnic de CTO Poblenou

EL VERITABLE SEGELL DE QUALITAT TURÍSTICA: ENTORNS ACCESSIBLES I FELIÇOS

Al món hi ha 1.300 milions de persones que no poden gaudir de temps d'oci de qualitat perquè la majoria d'experiències, destinacions turístiques i establiments no són accessibles. Són 1.300 milions de persones amb discapacitat o, en altres paraules un 16 % de la població mundial (OMS, 2023).

Aquestes persones tenen els seus drets garantits gràcies a lleis que impulsen la plena inclusió i la igualtat d'oportunitats. Amb la legislació, doncs, es garanteix que les persones amb discapacitat tinguin accés de ple dret a l'educació, la feina, la salut, la justícia o la vivenda. Però això és garantir uns mínims molt mínims, perquè què n'hi ha d'aquells moments de la vida de què disposem un cop hem complert amb totes les nostres obligacions?

Normalment els omplim d'activitats que escollim lliurement, que esperem poder-les desenvolupar amb autonomia i tal com les hem decidit o planejat. Fins i tot, es tracta d'activitats que solem fer en companyia de la família o les nostres amistats: és temps de compartir amb l'únic objectiu de realitzar una activitat d'oci pel plaer que produeix l'activitat mateixa.

Viatjar i conèixer nous indrets forma part d'aquestes activitats que desenvolupem en temps d'oci. Viatjar és descobrir, però sobretot és descobrir-te en un nou entorn. Malauradament, per a moltes persones viatjar és descobrir tota una cadena d'obstacles per arribar a fer allò que la resta de persones fan sense cap mena d'impediment. I els obstacles no els crea la discapacitat. Els creen els entorns inaccessibles.

Les persones amb discapacitat s'enfronten a diversos factors que els impedeixen gaudir de temps d'oci en el sector turístic. Entre aquests factors, hi trobem factors estructurals. No parlem d'estructura com a entorn físic, ja que l'accessibilitat als entorns físics és una realitat impulsada per la Llei 8/1993, de 22 de juny, de promoció de l'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques. Per tant, qualsevol projecte d'obra o renovació ha de tenir en compte des de l'inici els conceptes d'accessibilitat i disseny universal (o disseny per a tothom).

De fet, en l'actualitat, i segons un estudi que realitzat l'any 2023 per Aethnic, Èlia Sala, ASPACE i estudiants del grau en Traducció i Interpretació i Llengües Aplicades de la Universitat Pompeu Fabra, els establiments turístics compleixen amb les normatives d'accessibilitat física amb rampes, ascensors i plataformes salvaequals, afavorint espais plans sense desnivells o lavabos adaptats. La discapacitat motriu és una discapacitat molt visible i tota la societat ha pres consciència de com d'important és tenir-la en compte per construir espais inclusius. Tot i així, aquests espais per a tothom no sempre estan clarament indicats, no se'n fa un ús adequat o no es troben en bon estat de manteniment.

No obstant això, hi ha altres discapacitats molt més difícils de detectar a simple vista i que fan que ser un establiment turístic accessible de debò no sigui només complir amb aquests mínims d'accessibilitat o disposar d'una sola habitació totalment adaptada. Hi ha discapacitats que requereixen que les experiències turístiques que s'ofereixen les pugui gaudir qualsevol persona sense diferències ni condicions.

Les discapacitats més invisibles són les que es veuen més afectades pel factor interpersonal. Es tracta del factor que inclou la interacció entre persones: les que faciliten l'entorn d'oci turístic i les que en gaudeixen. Per tant, parlem de comunicació. De la mateixa manera que tenim en compte les persones que ens visiten i la seva cultura i adaptem horaris i menús o contractem

personal que parli diverses llengües, hauríem de tenir la consciència que aquestes persones poden, a més, tenir una discapacitat que incideixi directament en la comunicació, independentment de la seva llengua o cultura. Hi pot haver persones a qui els costi entendre el que se'ls explica, persones a qui els costi concentrar-se i seguir el discurs, persones que no arribin a percebre el que se'ls explica...

Per exemple, una persona amb sordesa tindrà dificultats per entendre el que l'altra persona li explica si l'entorn no facilita la comunicació amb un bucle magnètic de sobretaula, al qual la persona amb sordesa connectar l'audiòfon per rebre un so més nítid. Però... I una persona amb sordesa profunda usuària de la llengua de signes? Aquí la tecnologia comentada abans no ens podrà ajudar. Aquí hauríem de comunicar-nos-hi en la seva llengua: la llengua de signes. Però és possible que no la dominem, però tenim alternatives de comunicació més visual, com la gesticulació, la lectura labial o, fins i tot, l'escriptura.

On no arriba la tecnologia, hi arriba l'empatia, element clau del factor humà. És el que ens ajudarà a reduir l'impacte de la discapacitat i el que aporta un valor afegit a l'atenció turística. Posar-nos a la pell de l'altra persona ens ajudarà a preveure les necessitats que pot tenir i aquesta previsió ens conduirà a equipar-nos dels recursos idonis, ja siguin tecnològics o de personal professional, per tal de dissenyar uns serveis inclusius, que comptin amb la major diversitat possible de perfils.

El factor humà, a més a més, augmenta el grau de satisfacció de la persona usuària, que sent que no ha d'estar constantment fent prevaldre els seus drets i explicant què necessita. És el que crea entorns turístics que no només faciliten a totes les persones l'accés a l'espai, sinó també a l'experiència. I aquest és el veritable segell de qualitat: no conformar-nos en oferir accessibilitat als nostres establiments, sinó també la felicitat de sentir-se'n part.

“On no arriba la tecnologia, hi arriba l'empatia, element clau del factor humà. És el que ens ajudarà a reduir l'impacte de la discapacitat i el que aporta un valor afegit a l'atenció turística.”

ASPACE CATALUNYA: INNOVACIÓ TECNOLÒGICA PER A UNA ATENCIÓ INTEGRAL

En l'edició recent del Mobile World Congress (MWC) Barcelona, un esdeveniment que reuneix el més destacat en tecnologia i comunicacions, la Fundació Aspace Catalunya va ressaltar pel seu compromís amb la integració de la tecnologia en l'àmbit de la salut i el benestar

En el marc del programa "Catalonia Health Innovation Ecosystem Pavilion", Aspace Catalunya va presentar la seva visió i evolució en l'adaptació a les noves tecnologies, sempre amb un objectiu present: millorar el model d'atenció dels seus usuaris.

La Fundació Aspace Catalunya incorpora les noves tecnologies, amb l'objectiu d'oferir una atenció més personalitzada, efectiva i integrada. L'organització s'esforça per mantenir-se a l'avantguarda de la innovació tecnològica, buscant constantment noves maneres d'enriquir la vida dels usuaris de l'entitat.

Un exemple commovedor i poderós d'aquest compromís va ser compartit per Joel Bueno, usuari del servei de tecnologia de suport de l'entitat. Joel va relatar com, gràcies a l'evolució digital, ha aconseguit interactuar amb el món d'una manera que abans semblava inimaginable. Utilitzant l'EyeHarp, un instrument

que es toca amb la mirada, en Joel ha pogut explorar i expressar-se a través de la música. Aquesta innovació no només li ha proporcionat una via per a l'expressió artística, sinó que també ha millorat significativament la seva autonomia i habilitat per interactuar i relacionar-se amb altres.

La història de Joel és només un exemple de l'impacte profund que la tecnologia pot tenir en la vida de les persones. Aspace Catalunya es posiciona en la frontera d'aquesta intersecció entre la tecnologia i la salut, demostrant com la innovació digital pot transformar vides. La participació de la fundació en el MWC Barcelona no només ha llançat llum sobre els seus esforços i èxits, sinó que també ha inspirat a molts sobre el potencial de la tecnologia per fomentar una societat més inclusiva i connectada.

Escrit per **Meritxell Busquets**

Tècnica de Comunicació d'Aspace

L'HORT DE L'ESCOLA

L'hort escolar és un dels projectes del programa ESCOLES+SOSTENIBLES que té com objectiu contribuir a la sostenibilitat des de l'àmbit educatiu i reconèixer els centres educatius com agents de canvi a la ciutat.

L'hort, juntament amb la gestió de residus (paper i cartó, envasos de plàstic i restes orgàniques) té la voluntat de fer canvis amb l'horitzó d'adoptar un enfocament integral de centre per transformar la institució educativa i fer front als reptes de la sostenibilitat i l'emergència climàtica.

El projecte de l'hort a l'escola va sorgir de l'evidència que l'activitat té un contingut pedagògic molt important per apropar l'alumnat al contacte i observació de la natura. En el nostre cas, aquesta importància es fa més evident ja que sovint, els nostres alumnes no adquireixen aquestes experiències de forma espontània a edats primerenques.

El projecte actual compren diferents vessants: per un costat està tot el que fa referència a plantar i fer més verda l'escola. Per un altre tot el que fem al voltant de la reducció de residus i compostatge. El compostatge, permet convertir part dels residus orgànics en un adob natural per fertilitzar l'hort i les taules de cultiu.

Dins de l'apartat **PLANTEM I FEM MÉS VERDA L'ESCOLA** treballem l'hort. Actualment ho fem en cinc taules de cultiu i en

diversos recipients tots ells ubicats al pati petit de l'escola. Participen d'aquesta activitat nou grups/aula: dos grups d'infantil, tres grups de primària i quatre de secundària. Aquesta activitat la realitza la mestra juntament amb altres professionals del grup. Es fan dues plantades al llarg del curs: una a la tardor amb verdures i hortalisses de hivern (bledes, cols, coliflors, bròquils, enciams...) i una altra a la primavera, amb verdures i hortalisses pròpies d'aquesta època (pebrots, tomàquets, enciams...).

El gran avantatge que tenen les taules de cultiu i l'hort en recipients respecte l'hort a terra és que els alumnes poden participar més activament perquè hi poden accedir asseguts a la seva cadira de rodes sense haver de baixar al terra. A més amb els recipients es pot treballar tant dins l'aula com a l'exterior. Tant les taules com els recipients planten de la mateixa manera, amb planter i llavors.

Aconseguir els recipients és molt fàcil, en el nostre cas, hem fet servir caixes de plàstic de fruita. Tant els recipients com les taules s'han de folrar amb tela antiarrels i omplir-les amb una barreja de fibra de coco, terra i compost.

COM TREBALLEM AQUESTA ACTIVITAT

- El primer que fem és preparar la terra treure les males herbes, abocar compost i airejar la terra.
- Entre tot el grup-classe després de veure diferents plantes escollim el que plantarem.
- Per fi arriba el moment més motivador que és el de fer la plantada. En aquest moment hi participa tot el grup tant d'alumnes com de professionals.
- I després queda el treball de mantenir, regar l'hort i observar el creixement del que hem plantat.
- Paral·lelament fem els cartells identificatius de les diferents verdures i hortalisses, busquem informació sobre com tenir-ne cura i fem espantaocells perquè les gavines no es mengin la collita.
- I per últim fem la collita on hi participa a l'hora tot el grup-classe.

Amb el treball de l'hort a l'escola pretenem potenciar el contacte amb la terra i les plantes, i possibilitar activitats que es poden desenvolupar dins i fora de l'aula. Possibilitar un marc d'aprenentatge directe i vivencial i despertar en l'alumne l'interès per l'espai natural. Aquesta activitat ens ajuda a reforçar aprenentatges instrumentals aplicant-los a la realitat. Per altra banda, l'activitat de l'hort potencia el treball en equip tot incidint en l'autonomia de cada alumne. Fomenta la socialització i la cohesió del grup.

L'hort és una activitat cooperativa, ja que tots els alumnes hi participen en la mesura de les seves possibilitats i és gràcies a la participació de tots que és possible: els que poden planten i en tenen cura, d'altres regant i d'altres fan una activitat més sensorial com pot ser tocar i olorar les diferents plantes.

ANTETODO SOMOS MUJERES

Como cada año el día 8 de marzo, la política, las mujeres y, sobre todo, los colectivos feministas llenan noticias, hacen programas, entrevistas, se inundan las paredes y las manifestaciones con carteles con la palabra “IGUALDAD”.

Yo siempre me pregunto, ¿a qué mujeres se refieren? Por suerte este año parece que hemos avanzado algo; en estos días se han organizado dos eventos muy importantes en los que he podido participar en línea.

Con motivo de la celebración del 10º Aniversario de la Fundación CERMI MUJERES se organizó en el Senado el I PARLAMENTO DE MUJERES CON DISCAPACIDAD, en el que han participado 300 mujeres de toda España representando a sus entidades. Me alegra haber visto a dos ponentes, grandes activistas con secuelas de Parálisis Cerebral: Rocío Molpeceres Olea, representante de ASPACE Castilla León y Fernanda Arrojo Nova, presidenta de ASPACE Lugo. Habría mucho que contar sobre las conclusiones de este parlamento; trabajaré y me comprometo a informaros con detalle de las conclusiones y la ruta a seguir en la próxima publicación. El segundo evento que comentaba al principio en este artículo y no por ello menos importante ha sido la Jornada de VIOLENCIA SEXUAL EN MUJERES CON PARÁLISIS CEREBRAL organizada por la Confederación ASPACE.

Me ha parecido súper importante que se aborden estos temas y se deje de infantilizar a las mujeres con Parálisis Cerebral y con grandes necesidades de apoyo. En la jornada, el vicepresidente de la Confederación, Francisco Ratia, ha hecho hincapié en el desconocimiento social y un escaso reconocimiento jurídico de la Comunicación Aumentativa y Alternativa (CAA). La falta de comprensión que padecen las mujeres y niñas con Parálisis Cerebral que tienen problemas de comunicación es una gran barrera que les impide denunciar la violencia que sufren, limitando su acceso a la justicia. Por ello, necesitamos un desarrollo normativo específico de la CAA para evitar situaciones que vayan en contra de nuestro derecho. Es imprescindible que se ponga en marcha en el ámbito policial y judicial desde el momento de la denuncia hasta el final del proceso judicial.

El magistrado de la Sala de lo Civil y Penal del Tribunal Superior de Justicia de Navarra y vocal del Consejo General del Poder Judicial, Juan Manuel Fernández, puso de manifiesto “el avance

que ha producido la introducción de reformas procesales como la Ley 8/21, que recoge los ajustes del procedimiento”. Recalcando que “la formación es fundamental porque establece protocolos a los operadores jurídicos y pone en conocimiento las necesidades de las personas con discapacidad”.

Se puede reclamar la figura de la facilitadora de la comunicación, con perfil profesional de logopedia que garantiza la comunicación bidireccional entre la persona con discapacidad y el órgano policial o judicial.

La falta de comprensión que padecen las mujeres y niñas con Parálisis Cerebral que tienen problemas de comunicación es una gran barrera que les impide denunciar la violencia que sufren, limitando su acceso a la justicia.

M. José Segarra, fiscal de Sala de Personas con Discapacidad y Mayores de la fiscalía general del Estado, ha hablado de la importancia de la formación a fiscales y de ser “reivindicativos”, aunque en el artículo 7bis de la Ley de Enjuiciamiento Civil está recogida la figura de la persona facilitadora, es importante que hasta que no sea una realidad, los operadores jurídicos reclamen la necesidad de precisar de este perfil profesional para garantizar el acceso a las personas con discapacidad a la justicia.

Sobre la formación también quiero destacar la presencia de Beatriz Álvarez, coordinadora de la Fundación Abogacía Española, por su explicación del trabajo realizado en la formación para el abordaje inclusivo de las mujeres con discapacidad y, en particular, las mujeres con parálisis cerebral.

La técnica de Derechos de la Confederación ASPACE, Ana Pedrosa, ha presentado el protocolo como herramienta de prevención, detección y abordaje integral de la violencia sexual. También se han presentado nuevos pictogramas recogidos en el protocolo elaborados en colaboración con ARASAAC. Pictogramas que no existían y que servirán para facilitar el proceso de denuncia de las mujeres con parálisis cerebral. Quiero hacer hincapié en que tenemos derecho a justicia gratuita y a reclamar el sistema de comunicación que mejor se ajuste a cada momento y circunstancia con el facilitador que deseemos.

También recalcar a las familias y a las personas de nuestro entorno que no miren hacia otro lado y hablen con sus hijas de sexualidad, de la vida, del derecho de tomar sus propias decisiones. Porque ante todo somos mujeres con una mochila que es la discapacidad, a veces muy pesada, pero SOMOS MUJERES.

En la jornada han intervenido dos mujeres con secuelas de parálisis cerebral. La activista por el derecho a la comunicación de las mujeres con parálisis cerebral, Elena María Pastor, ha realizado una demostración de cómo utiliza su sistema de comunicación alternativa con pictogramas trasladando el testimonio real de una víctima de violencia sexual, y Fernanda Arrojo, Presidenta de ASPACE Lugo, ganadora de la XVIII BECA DE INVESTIGACIÓN convocada por la Asociación ROOSEVELT en 2020 por el Trabajo de investigación sobre MUJER Y DISCAPACIDAD, editando el libro "LAS CAPAS DE LA CEBOLLA" (Interseccionalidad de Género y Discapacidad Física). Me gustó mucho el relato que Fernanda hizo en su ponencia, también relativo a otra víctima de violencia sexual. Pienso que puede haber muchas mujeres que se pueden sentir identificadas. Así pues, con permiso de mi amiga Fernanda os dejo la historia de María. Una historia que nos interpela a todos, a las personas, a los familiares y a los profesionales, para estar en alerta para detectar, prevenir y evitar que ocurran este tipo de abusos.

“María tiene secuelas de una PCI, afectando gravemente a su movilidad, teniendo que desplazarse en silla de ruedas eléctrica, y también a su expresión oral, solo pudiendo comunicarse con gesticulaciones forzadas debido a su espasticidad, dado que el comunicador raramente lo utiliza por ajenas razones de comodidad y ahorro de tiempo.

Recientemente acabó de cumplir 21 años y, como finalizó su etapa escolar, está deseando desesperadamente que le den plaza en una residencia para así poder escapar de la vivienda familiar.

Vive en una casa junto con sus padres, hermanos y un pariente que bien podría ser un tío. Aparentemente, hay armonía familiar y, en teoría, María debe sentirse protegida y querida por todos los miembros de la familia.

Pero no es así. Desde que tiene uso de razón y, sobre todo desde que su cuerpo se desarrolló como mujer, sintió la lasciva mirada de su tío.

Una mirada que, en principio, le resultó diferente a la de los demás provocándole cierto rechazo y temor. Temor que se fue transformando en un auténtico terror cuando de los besos babosos en sus mejillas pasó a los toqueteos fingidos de caricias nauseabundas y, sin más miramiento, a forzarla sexualmente, aprovechando los momentos que quedaban a solas.

Inicialmente, no entendía nada de lo que le estaba pasando ya que su sexualidad le fue negada desde su pubertad. Era una niña, siempre será una niña.

Con el tiempo, comprendió que era un objeto cosificado para su agresor y que, a través del uso de la violencia, manifestaba todo su poder, además de satisfacer sus deseos más morbosos.

Empezó a odiarse a sí misma, a sentir asco de sí misma por despertar tan bajos instintos. Su derecho a disfrutar de su sexualidad se vio relegado hasta lo más recóndito de su conciencia. Con una autoestima por los suelos y el desarrollo incipiente de una depresión, la hacen desear que alguien la salvaguarde románticamente de aquella situación.

Claro que su madre le notó que algo le pasaba porque la encontraba más triste de lo habitual, pero no le daba la importancia debida ya que su niña tenía de todo y no le faltaba de nada, tiñendo de normalidad alguna señal física acaecida en su cuerpo violentado.

Por eso, María se sentía cada vez más avergonzada y culpable de haber provocado esos hechos. Solo deseaba huir del silencio que la consumía, un silencio que eligió mantener después de superar el miedo a perturbar la armonía familiar, optando por comunicar su angustia y desesperación con gestos que nadie parecía notar.

No sabía a dónde acudir, ya que cuando visitaba al médico o a la trabajadora social, siempre estaba acompañada por un miembro de su familia, a menudo por el mismo agresor que se hacía pasar por un cuidador atento y afectuoso, disipando cualquier sospecha del médico de cabecera que habitualmente la atendía. Además, rara vez le hacían preguntas que fueran más allá de las habituales retóricas, a las cuales ella no podía responder con sinceridad.

María se comunicaba balbuceando monosílabos, ya que de inmediato los facultativos se dirigían a su acompañante.

Fue en el centro residencial especializado cuando sus cuidadores notaron que algo le pasaba, especialmente cuando regresaba de pasar un fin de semana con su familia. María se sintió atendida y escuchada, y por eso decidió denunciar las violaciones sucesivas que había sufrido hasta ese momento. Por primera vez, se reconoció como víctima y a su tío como su violador habitual.”

Escrit per **Raquel Soto**

Para acabar comparto con todos los lectores información interesante:

Enlace del acto del parlamento:

https://youtu.be/8-cSWfB6_kg

Comunicado del 8 de Marzo:

<https://www.youtube.com/watch?v=7y8YpKKyEEM>

Formación derechos secuelas y reproductivos:

https://youtu.be/4_OfPPmJFE

LAS CAPAS DE LA CEBOLLA Fernanda Arrojo Novoa

Editorial: Alejandro Rodríguez Robledillo

FRANCESC ROCA, ANTETODO UN HOMBRE BUENO

El día 16 de noviembre nos dejó una de las personas más queridas de la familia que formamos en la Fundación Aspace Catalunya, Francesc Roca, Kiku, o también el “President” como le llamábamos y a él le gustaba oír, ya que era un referente para todos nosotros.

Querido Francesc Roca, es muy difícil encontrar las palabras adecuadas para poder expresar todos los sentimientos y momentos que hemos vividos y pasado contigo.

El pasado día 16 te moriste, todos tus órganos se pararon y dejaron de funcionar al mismo tiempo. Ya hacía un año que cada dos por tres ibas al hospital, porque siempre te pasaba algo, pero siempre remontabas, como tu apellido que tienes, tan fuerte como una roca, y tanto

tu como nosotros nos poníamos muy contentos e ilusionados a que volvieras a la residencia, tu CIM. Pero la última vez, ya no volviste a tu residencia.

Eras una luz radiante en nuestras vidas, te queremos agradecer todo lo que vivimos contigo, todo lo que nos has enseñado. Tu has sido una parte fundamental para cada uno de nosotros. Te extrañamos mucho, te echamos de menos, tus risas, tus bromas, tus anécdotas...

Eso sí, eras un hombre con mucho carácter, y a nosotros nos gustaba que tuviera este carácter tan personal y tan suyo. Si había alguna cosa o algo que no estabas conforme, no te callabas hasta que lo entendieran. Fuiste una bellísima persona tanto por fuera como por dentro, porque siempre te preocupabas por cada uno de nosotros.

También por tu compañero y amigo inseparables Carlos Nicolás que estabas compartiendo habitación con él, erais uno para el otro, os llevabais muy bien los dos, cuando estabais pachuchos algunos de los dos, el otro le animaba, y viceversa. Tanto los compañeros como los trabajadores de la residencia te llamábamos el “presidente” de la residencia, porque eras un verdadero señor, de los pies a la cabeza, como los de antes, corpulento, maduro, que lo que decías lo cumplías como buen presidente que eras, y como hablabas y gesticulabas con los brazos, con las manos, con la cabeza y lo más importante de todo como movías el brazo izquierdo mientras que tu índice recto subía y bajaba con el brazo mientras que estabas hablando. Y eras del Barça y por supuesto Carlos Nicolás también, eráis dos culers. Y como no, eras un verdadero catalanista, siempre hablabas en catalán, te sentías muy orgulloso de ser catalán, y también tu querías que las personas te hablasen en catalán, tanto los trabajadores como tus compañeros.

Te gustaba escuchar música de los 60 como Mocedades, Nino Bravo, Lluís Llach, Joan Manuel Serrat, Antonio Machín, Jose Luis Perales, las habaneras y muchos más. Cantabas y bailabas con mucho sentimiento y lo vivías con mucha intensidad. Nosotros no sabemos de donde sacabas tanta energía.

Tú Francesc eras un niño, cuando se inauguró el Centro Piloto Arcángel San Gabriel, era el año 1959, por aquellos tiempos entraste en la escuela Centro Piloto. Tu madre fue una de las pioneras de aquel grupo de padres con parálisis cerebral que lo iniciaron todo. Cuando hablabas de tu madre siempre lo hacías con una sonrisa y con mucha alegría. Tú estabas muy orgulloso de tu madre, la tenías en un pedestal.

La noticia de tu partida repentina nos ha dejado un agujero en nuestros corazones y un gran vacío que nunca podremos llenarlo. Aunque nos duela profundamente queremos recordarte por la persona maravillosa que fuiste. Has dejado una gran huella en nuestros corazones y en nuestras vidas. Tu espíritu valiente y pasión por la vida serán un gran ejemplo para nosotros.

Estamos seguros que vas a encontrar la felicidad y la paz de tu vida infinita en el más allá y que tu alma brillará para siempre en el firmamento como una estrella eterna. Desde allí verás como tu casa, Aspace, sigue creciendo, así como pudiste disfrutar pasando por todos los servicios: escuela, centros ocupacionales, residencia... Una vida compartida con muchos compañeros de viaje que siempre te han querido y a quien tu has querido. Siempre te recordaremos con amor, alegría y gratitud. Siempre te llevaremos en nuestros corazones, Francesc.

¡BRAVO JOAQUÍN!

Es difícil despedir-se de qualquier ser querido, pero más difícil es despedir-se de alguien tan especial. Él era especial, sin duda alguna. Era capaz de atrapar a todos aquellos que se acercaban a conocerlo. Sus conocimientos, su lógica, su agudeza, su picardía y su gran sentido del humor.

Sin duda, era un ICAS como él se definía. Era inteligente, cauto, astuto y sagaz. Ahora recuerdo el día en que gritabas "BRAVO". Lo hacías con voz clara, cargada de fuerza. Con esa lucidez y energía que te acompañaba en ocasiones. Hoy tanto tus compañeros del Centro Ocupacional Aspace Poblenou como el equipo de profesionales decimos juntos y echándote de menos:

Bravo, por haber querido compartir con nosotros tan buenos momentos. Bravo, por tu amor y tu humor. Bravo, por tu lucha y tu esfuerzo. Bravo Joaquín, por haber hecho de la adversidad, tu riqueza.

Gracias por hacernos un poquito tuyos. ¡Hasta siempre!

Escrit per **Laura Pérez**

Professional del CTO Aspace Poblenou

TRES GRANS PRESIDENTS

Durant aquest període s'han produït tres defuncions de tres persones que van exercir de càrrec de president/a de la Fundació.

5 de novembre de 2023. Sra. Anna Aurell.

Vocal i presidenta de la Fundació Aspace Catalunya entre els anys 2006-2010. L'Anna Aurell Armengol va estar vinculada a Aspace des de mitjans dels 70, quan va néixer la seva filla Cristina. Va començar la seva col·laboració orientant i acompanyant els pares en la seva primera trobada amb la paràlisi cerebral. L'Anna va ser una de les grans impulsores de la construcció del Centre Integral Montjuïc, on actualment es troba la residència Aspace en la que des del 2015 hi viu la Cristina. Va formar part molts anys de la junta de l'Associació, de la que finalment en va ser la presidenta. Posteriorment, també va presidir l'Institut Aspace Fundació Privada.

10 de novembre de 2023. Sr. Jorge de Pallejá.

President del Patronat de la Fundació Aspace Catalunya entre els anys 1969-1991 i president d'Honor fins a l'actualitat. Va estar vinculat a la Fundació des dels anys 60 i sempre ha sigut una persona que ha aportat una mirada innovadora. Gran viatger, es va desplaçar a diferents països en la cerca de nous tractaments que poguessin ajudar a la seva filla, la Rocío, que també va ser atesa a la Fundació. Va ser l'impulsor de la Residència d'Alella, la primera residència d'Aspace, pionera en el territori, va ampliar l'estructura i cartera de serveis del Centre Pilot i va participar activament en la construcció de l'edifici CIM. Volem compartir amb vosaltres una entrevista que es va realitzar durant l'any del 60è aniversari de la Fundació, en la qual podreu descobrir la gran tasca desenvolupada pel Sr. Jorge i la seva dedicació al creixement de la nostra Entitat.

Enllaç entrevista Sr. Pallejá. <https://aspace.cat/files/attachments/4/5/60f7d7f8f0a65.pdf>

10 de desembre de 2023. Sr. Eduard Rius

President de la Fundació Aspace Catalunya, des de 2003 fins al 2006 i posteriorment va ocupar la vocalia del Patronat durant alguns anys. Va promoure i inaugurar el Centre d'Aspace Badalona, va posar en marxa el pis domotitzat a Numància i va promocionar un concert solidari amb el Lema: "La música ens mou", en el que Manu Guix, la Beth i l'Àngel Llacer entre d'altres vam voler col·laborar a benefici de la Fundació.

Des d'aquí en nom de tots els que formem part de la Fundació Aspace Catalunya volem transmetre el nostre condol més sincer a familiars i amics, i agrair enormement i de tot car la seva entrega a la Fundació Aspace Catalunya. Descansin en pau.

Escrit per **La Redacció**

MI PUEBLO ES UN PUEBLO INCOMUNICADO

Escrit per
Rosa Ortolà

Ya lo sabía cuando volví a Pego, después de 52 años en Barcelona, pero, ahora, empieza a pesar.

Aquí si no tienes coche y eres una persona que le gusta, como dicen en América latina, pasear, o sea, moverse, viajar, eres una desgraciada. Los dos autobuses que te sacan del pueblo y te devuelven, no están adaptados, y lo hacen a horas intempestivas y más para una persona dependiente. ¡Aquí no hay casi nada adaptado, ni les interesa, no hay demanda! ¡Ni taxis adaptados! Cuando salgo de Pego he de ir con la manual y con la manual necesito a una persona.

Cuando vine aquí tenía una persona que conducía y un grupo de amigos que nos íbamos, de vez en cuando, por ahí, el grupo se ha disuelto por cosas de la vida, las circunstancias cambian muchas cosas. La persona que conducía se ha jubilado. Cuando vine aquí andaba sola, ahora, si no es con el fisioterapeuta, o con dos personas, apenas ando. ¡Es lo que tiene la parálisis cerebral y cumplir años! Pero aún puedo vivir independientemente. Mamá era más joven e independiente, ahora ya no lo es, 92 años hacen mella.

Han pasado tres cuidadoras por casa, las tres de Pego y tampoco conducían, conducía el marido o el novio, que se han ido por circunstancias varias y voy por la cuarta que es rumana, se irá a su tierra cuando pueda, es un poco más joven que yo, no conduce, viene por agencia de lunes a domingo, una agencia pequeña de aquí, es enfermera en Rumanía y me quita las manías de enferma imaginaria, ya somos amigas, más que cuidadora y persona a la que cuida y hablamos de todo un poco.

Mis hermanos tienen su vida y tienen que vivirla, cada uno elige su vida y yo he elegido vivir aquí, apartada de todo por no tener coche, con mis necesidades básicas cubiertas y con un coche que cubre esas necesidades, también por agencia, y si quieres algún extra el precio sube. El problema viene en “vacaciones”.

Aquí tengo una logopeda y un fisioterapeuta que viene a casa, con él que subo y bajo escaleras y hago ejercicios varios, entre ellos andar un poco, mis piernas están fuertes, pero no responden a la marcha, estoy en pie, me da golpecitos para ver si caigo, hago sentadillas, pero no consigo andar tres o cuatro metros. En Benissa, a unos 30 Km tengo a otro fisioterapeuta para masaje, tengo mi médico, aunque me reciba en un mes, si no es una urgencia, mi peluquera, mi manicura y pedicura, mi dentista ¡Hasta mi joyería! Debo tener artrosis, los dedos se me ensanchan, y este año me he dado algún capricho que en seis meses se han casado dos sobrinos. Una buena floristería, la ropa procuro comprarla fuera, aquí es cara. ¡Hasta en el mercado de los jueves es cara! La verdad es que no sé comprar ropa en el mercado. Una conversación pendiente con nuestro alcalde, una gestoría que me asesora y amigos abogados. Mi, nuestro, porque cuando viene alguien de la familia o amigos, siempre acabamos allí, bar-restaurante favorito, donde me cuidan y atienden como a cualquier otro cliente, bueno, un poquito más, mi farmacia, mi dietista, con la edad y el poco ejercicio que hago, se tiende a coger peso, pero hemos conseguido bajar bastante...

Vivo bien, cómoda, salgo un rato cada día, pero necesito salir de aquí de vez en cuando y romper la rutina, ver el mar y leer sin tiempo para volver, charlar con alguien, que no sea por WhatsApp, bueno, un simulador, no puedo manejar un Smartphone y por tanto no tengo Apps. o por e-mail. Para eso, para salir de aquí, necesitaría a una persona con coche, que cobrará religiosamente su servicio, pero no la encuentro, la gente no quiere trabajar el fin de semana, aquí, y dicen, que soy difícil sin conocerme, en un pueblo como este te cuelgan un san Benito y échate a dormir. Que tengo genio ¡Claro, como todo el mundo, sino no hubiera llegado donde he llegado ni hecho muchas cosas! ¿Qué si soy feliz? ¡Hombre, siempre hay alguien peor que tú y no puedo decir que me considere una desgraciada! Pero, quizás, sería más feliz con un Fermín, o Carmen, con un coche en la puerta a mi disposición y poder salir y entrar cuando quisiera, pero, o me toca la lotería o me conformo con lo que hay y no soy conformista, pero hay que guardar para cualquier imprevisto.

El año pasado me quedé “sin vacaciones” estivales por la carestía del alquiler vacacional y cuando era temporada media-baja no encontré persona para que me acompa-

ñara una semana para desconectar, creo que este año me quedaré en casa en verano por el mismo motivo y voy a ver si consigo hacer alguna escapada a Barcelona para ver a mis amigos y alguna otra.

Hay más personas con discapacidad en Pego, pero no pregunto, además tienen a su familia aquí. Cuando ASPACE estaba naciendo un pediatra de renombre de Barcelona, el Dr. Ballabriga, le dijo a mi madre algo así como: "Rosa ha nacido en una época que se le irán abriendo las puertas a medida que lo necesite". Hasta ahora ha tenido razón, esperemos que la sociedad evolucione y que las puertas se empujen y se abran y que haya justicia social para todos y que las personas que cuidan a personas tengan coche.

Pego, 7 de febrero de 2024

DE TABLEROS Y TORRES: MI VIAJE A TRAVÉS DEL AJEDREZ Y LOS JUEGOS DE MESA

Escrit per
Víctor Fontela

Hola a todos, mi nombre es Víctor, me recordaréis por otros artículos en la revista relacionados con el ajedrez y los juegos de mesa entre otros temas. Hoy os vengo a explicar cómo me introduje tanto en el ajedrez como en los juegos de mesa desde pequeño, vamos, desde mis inicios. Ahora que he captado vuestra atención, paso a desgranar parte de mi vida, no os defraudará la lectura, que la disfrutéis.

Todo comenzó en 6º de primaria, en la escuela Marenostrum, justo un curso antes de empezar mi escolarización compartida en la escuela del Centro Piloto de Aspace, al principio del curso, teníamos que elegir una actividad extra escolar, y teníamos 3 temas: fútbol, básquet o ajedrez que lo habían puesto nuevo ese curso, a pesar de que el fútbol me gusta, era muy patoso y básquet tenía buena mano para encestar, lo que se llama "mano caliente", pero había una actividad nueva y nunca había escuchado el juego del ajedrez. Por aquel entonces, no es como ahora que vas a Internet y lo encuentras todo enseguida, para tener acceso a Internet y saber que era ese juego misterioso había que pedir día en la biblioteca, y me dijo mi madre: "apúntate y lo descubres, siempre estás a tiempo de cambiar" y así lo hice.

Empecé. Recuerdo a Pau, el profesor, una persona muy agradable y explicaba muy bien. Aprendí lo básico, pero el ajedrez ya se había hecho un hueco dentro de mí y ya no saldría nunca.

En el Centro Piloto, el cole para entendernos, seguí practicando y aprendiendo, cada vez más, y cuanto más aprendía más me gustaba, y todo gracias a Marta Vivas, nuestra profe. Muchas gracias Marta por esos años de aprendizaje, no los olvidaré nunca y nunca te podré estar lo suficientemente agradecido por las clases.

Posteriormente, Marta viendo el nivel, propuso que fuera a un club de ajedrez donde seguir aprendiendo y mejorando, y así lo hicimos, fuimos a un club cerca de casa y allí conocí a un socio que se convertiría en un gran amigo y mi profesor, César Sánchez, con quien me reunía cada viernes para seguir aprendiendo y mejorando, todo el conocimiento me lo transmitió hasta la fecha de hoy.

Actualmente, es tanta mi pasión por el Ajedrez, que ya hace años que hago de profesor voluntario de ajedrez (concretamente diez) en los centros ocupacionales de Aspace Badalona y Aspace Poblenou, y les encanta.

Como he dicho, el ajedrez es mi pasión y ya llevo más de 20 años jugando, incluso torneos oficiales y ganando tanto premios como trofeos, incluso hago simultaneas, es decir jugar 10 o 15 partidas a la vez.

Puedo decir con la cabeza alta, que esto no habría sido posible sin Marta Vivas y César Sánchez, ambos transmitiendo y enseñando el ajedrez. Muchas gracias a ambos.

Tengo que dejar claro una cosa: el ajedrez NO es un juego, es un deporte, pero eso es un melón que abriremos otro día.

Posteriormente, me inicié en los juegos de mesa modernos. Con César Sánchez, el profesor y amigo, y Dama (también del club), jugábamos a distintos juegos en su casa. Por juegos modernos no me refiero a parchís o damas, sino por poner un ejemplo: el Carcassone, (soy muy malo, hay que reconocerlo), es de poner losetas y hacer tantos caminos como ciudades, parece fácil así explicado, pero es un verdadero lío, por lo menos para mí. Me enseñaron distintos juegos que nunca había conocido ni escuchado, y me enseñaron sus mecánicas, es decir cómo se jugaba a ese juego.

Me iniciaron también en juegos de rol, el rol es un mundo de fantasía donde representas a un personaje ficticio, vamos como si vieras una película, pero tú eres quien lo representa y tienes que conseguir un objetivo tirando dados, y hay un máster que es quien dirige la partida.

Ya vi que tanto los juegos de mesa modernos como los de rol me gustaban, y poco a poco los iba jugando y me iban enganchando, hasta tener otra nueva afición, compaginable totalmente con el ajedrez.

¡Ese mismo año inauguramos un club llamado Zas! juegos de mesa y rol, al principio éramos nosotros 3 jugando solos, pero se corrió la voz y el club fue creciendo hasta lo que es hoy en día, un club de juegos de mesa y rol donde nos juntamos 20 personas a jugar cada viernes. A parte también vamos a Amatent, otro club a hacer olimpiadas de juegos de mesa, y nos juntamos entre 10 y 12 clubs a competir.

¡Sí!, como lo leéis, los juegos de mesa son muy apasionantes y divertidos. Hasta tal punto me gustan que trabajo de ello 1 vez al año, y os preguntaréis: ¿Cómo? ¡Pues yo represento a mi club, Zas! Y nos contrata una editorial de juegos de mesa para que hagamos de demostradores, es decir, explico cómo se juegan a juegos de esa editorial, este año fue mi tercera experiencia de demostrador y me contrató la editorial de juegos TCG Factory.

Es un evento de un fin de semana entero en Fabra y Coats (en el barrio de Sant Andreu) y lo organiza el Ayuntamiento de Barcelona, el evento se llama DAU, es en noviembre, y la entrada es gratis. Tiene mucho éxito, pasan miles de personas por las diferentes salas.

A mí como me gusta tanto jugar y explicar, me lo paso muy bien, y por suerte hasta la fecha en todas las ediciones que he participado, la editorial ha quedado muy satisfecha conmigo.

Este año por ejemplo estuve en el Dauet explicando 3 juegos: el Dinolore: es de enfrentamientos entre dinosaurios, el Lady Up, es un tipo puzzle con animales y el 16 sheep que es un Memory, pero somos ovejas y tenemos que evitar que nos coma el lobo, y tengo que decir que hacían más caso los niños que los adultos.

En el evento, hay diferentes secciones: está el Dauet que es para los pequeños de la casa, el Gran Dau, que es para el público ya adulto y dentro del Gran Dau está una Zona llamada el Dau experto, que es para quien quiera jugar a juegos complejos. Como veis, el evento abarca todas las edades.

Como ya hemos ido diciendo en anteriores artículos en la revista, los juegos de mesa y de rol son muy accesibles para todas las personas, y en concreto para las personas con movilidad reducida quien puede participar de tú a tú, quizás solo con una pequeña ayuda a mover las fichas, y partes con las mismas oportunidades de ganar o perder que el resto, cosa que en otro tipo de deportes con un componente más físico no es posible y no estamos en igualdad de condiciones ni disfrutamos igual.

Así que acabaré por animaros a que paséis a visitar el Festival de juegos DAU de Barcelona en su próxima edición y probéis la experiencia. Dau es sinónimo de alegría, diversión e interacción social a través de los juegos de mesa. Este evento ha crecido con el tiempo y se ha convertido en una tradición anual que nos permite disfrutar del arte de jugar juntos y juntas compartiendo risas, cultura, tradición e innovación.

Gracias por leerme y nos vemos en Zas y/o en el próximo DAU!!

LA MANCA D'APODERA- MENT COL·LECTIU

Escrit per
Vanessa Fuentes
*Llicenciada en
Psicologia*

Fa uns dies, escoltant una xerrada per internet envers l'apoderament, em va cridar l'atenció una reflexió que va fer una psicòloga i, el cert és que va reforçar el meu pensament.

Venia a dir que les persones amb discapacitat tendim a defensar els nostres drets i necessitats sempre emfatitzant en el tipus de discapacitat a la que pertanyem, defensant aquesta i entrant així en un conflicte d'interessos on, en comptes d'unir forces, individualitzem les necessitats i demandes per tipus de diversitat.

Si entenem l'apoderament com "l'accés al control dels recursos que permeten incrementar la posada en pràctica de les capacitats polítiques, socials i econòmiques per protagonitzar canvis revolucionaris o de ruptura amb un ordre orgànic establert, on Paulo Freire va posar els ciments d'aquest constructe en una participació col·lectiva per a la millora de qualitat de vida", llavors per què tendim a segregar-nos per tipus de discapacitat?

De què serveix el "jo necessito més" quan alhora estem lluitant per la inclusió? I anant més enllà: què és la inclusió sense la recerca d'apoderament comunitari? Entès aquest precisament com les accions col·lectives per a millorar les condicions de vida i les connexions entre organitzacions de la comunitat i institucions. Des d'aquesta perspectiva, "una comunitat és competent quan els seus integrants tenen les habilitats, desitjos i recursos per implicar-se en accions que milloren la vida de la comunitat" (Zimmerman, 2000).

Per tot plegat, en aquest article, vull reflexionar, emfatitzar i, per què no, fer una crida a la unió de forces. A aquest apoderament col·lectiu vers als nostres drets i necessitats, sense individualitzacions. Perquè les rampes, cartells i botoneres més grans i amb relleu són accessibles per a tothom.

Què és més fàcil: agafar escales mecàniques o un ascensor?; llegir un cartell o veure un pictograma?; pujar a un vagó amb separació o sense?; passar una targeta per un forat o per una pantalla?

Són petites accions d'accessibilitat on hi guanyem tothom i només s'aconseguiran si lluitem per elles de manera col·lectiva. Amb l'apoderament comunitari serem més inclusius i guanyarem autonomia funcional i social.

I de retruc, poder ser més agents actius envers en la presa de decisions dels recursos i serveis de millora de les necessitats.

SOBRE LA RESPONSABILITAT AFECTIVA

Declaracions de l'estil "S'ha acabat" o "Ja no vull continuar la relació" acostumen a constituir la manera com algú ens fa saber que ha pres la decisió de posar fi a una relació afectiva. Sovint, aquesta decisió que hom pren, ve precedida d'algun conflicte que anava allargant-se més o menys en el temps, el qual és de prou pes, alhora que no s'aconsegueix trobar una solució satisfactòria per ambdues parts, sigui o no per falta de voluntat. És aquell escenari prolongat en el temps on la frase lapidària i sovint devastadora és el desenllaç d'una dinàmica de diàleg i aposta conjunta per la resolució positiva del conflicte, però sense fructificació.

Tanmateix, ens trobem una segona casuística, diria massa habitual en aquest context social de la postmodernitat, en la qual, les frases mencionades, no són el final d'una història de conflicte, sinó més aviat el principi o, encara més punyent, principi i final. És aquella situació en la qual tot sembla anar bé i, de sobte, una de les parts informa l'altra de la seva decisió d'acabar la relació, a posteriori d'haver-la pres, sense cap comunicació prèvia del fet que alguna cosa no estava funcionant, i sense posar sobre la taula motius més enllà dels sentiments o els desitjos del moment.

L'època de la postmodernitat en la qual vivim, es troba travessada per un sistema econòmic capitalista, que, per subsistir, requereix una racionalitat en la qual tota acció sigui una transacció i tota satisfacció d'una necessitat passi per una dinàmica de mercat, fins i tot les relacions establertes entre individus. D'aquesta manera, la persona amb qui estableix una relació afectiva es converteix gairebé en un producte amb el qual em relacionaré mentre em satisfaci una necessitat, i abandonaré amb tota potestat ètica i moral quan deixi de fer-ho o quan trobi un altre individu-producte-objecte que la pugui satisfer millor. Alguna cosa similar a tornar a la gran superfície aquell objecte que vas adquirir i que després no t'agrada.

A finals del segle passat, apareix a la literatura filosòfica el concepte "responsabilitat afectiva" el qual es popularitza a partir del 2010 a Llatinoamèrica, especialment a l'Argentina, de la mà dels

moviments feministes, permeabilitzant-se també cap a Europa. El terme es refereix a la necessitat de, en el terreny relacional-afectiu, fer-nos conscients i responsables dels efectes que poden tenir les nostres decisions i accions en l'altra persona, a més, afegiria, de donar-les pes en el procés de decisió. L'aparició de nous conceptes acostumen a obeir a la necessitat d'explicar alguna realitat fins al moment inexistent, irrellevant o invisibilitzada, és a dir, que l'aparició del terme "responsabilitat afectiva" obeeix a la necessitat de conceptualitzar alguna cosa que està esdevenint: es tracta de la necessitat de rescatar les relacions afectives de les dinàmiques de mercat capitalista i posar en pràctica la nostra responsabilitat quan les establim.

Però, què vol dir ser responsable afectivament? Miquel Martí i Pol en el seu llibre "Joc d'escacs" parlava de trobar un equilibri entre el tot i les parts. Ens cal entendre i assumir que en una relació afectiva, inevitablement s'estableix un vincle que la sustenta com a cosa substancial a ella mateixa i que, des del moment que s'estableix aquest vincle, malgrat que les parts continuïn sent parts amb la seva parcel·la d'autonomia, també passen a constituir un tot amb l'alteritat. Ens cal prendre consciència d'aquest equilibri, encara que la racionalitat postmoderna neoliberal insisteixi a invisibilitzar aquest tot, en tant que l'interessa mantenir la individualitat i l'estat de competència. Responsabilitzar-me afectivament vol dir calibrar com l'afectarà a l'altra qualsevol decisió que jo prengui sobre la relació, abans de prendre-la i posar el bé comú d'ambdós per sobre del meu propi. Ser responsable afectivament requereix cultivar la virtut de la prudència aristotèlica, com a capacitat de mesurar les consciències. La responsabilitat afectiva s'identifica també amb el valor ineludible que acompanya al vincle, el compromís, i el qual ens cal tornar a ressituar a la nostra escala de valors, alhora que resignificar altres valors suposadament oposats com la llibertat. És lliure, qui és capaç d'alliberar-se de les seves passions per comprometre's amb allò que creu i estima.

"Que ningú s'apropi mai a tu, sense que en marxar se senti millor, i més feliç" deia Mare Teresa de Calcuta i crec que és un excel·lent consell com a garantia de l'exercici de la responsabilitat afectiva.

Escrit per **Ismael García Fernández**
Escriptor & Coach
www.elracodelismael.cat

ENJOY

NO EXISTEIXEN LES PERSONES “NORMALS”

Ser “normal” és impossible, en primer lloc, perquè l'ésser humà es caracteritza precisament per la diversitat individual i, en segon lloc, perquè la “normalitat” no existeix, és només una construcció social. Però, atenció, perquè aquest tema ens interpel·la com referents educatius.

La “normalitat” és una idea que potser provingui d'una dada estadística però que no es extrapolable a les persones. No existeixen les persones “normals” perquè justament una condició humana és la seva pròpia diversitat. Però també és cert que el sistema està articulad en bona mesura per als “normals”.

Les ciutats, els nostres carrers, el sistema educatiu, els serveis, molts dels cinemes i teatres i la majoria de transports compleixen escrupolosament la seva funció per a les persones estadísticament “normals”, però s'obliden, i no són realment accessibles, en molts casos, per a la resta. I això què vol dir? Doncs que les persones que surten d'aquesta “normalitat” estadística, les que tenen una forma de fer les coses que s'allunyen d'allò més habitual, tenen problemes que poden esdevenir exclusió social. Per exemple, creieu que si tots utilitzéssim cadires de rodes per desplaçar-nos, els autobusos tindrien més de trenta centímetres per superar? És que creieu que si hi hagués un 50% d'esquerrans i de dretans la majoria dels estris i utensilis no estarien fabricats perquè fossin còmodes en els dos casos? En les dues situacions el problema no és ser una persona amb diversitat funcional o ser esquerrà, sinó funcionar de manera diferent a la majoria.

I qui marca el que és “normal”? Hi intervenen molts agents, per exemple, les pel·lícules de grans produccions. Ens fan creure que allò “normal” és ser un home o dona amb una bona casa, un bon cotxe, atractiu, triomfador i, per descomptat, heterosexual. Perquè hi ha lobbies, alguns poders, als que els interessa que et creguis que el “normal” es tenir cotxe i vestir cada any amb l'armari de roba renovat. Doncs bé, la dictadura de la “normalitat” pot fer que moltes persones no se sentin còmodes amb elles mateixes per pensar que surten d'aquest model, generant certa infelicitat i insatisfacció.

Fixeu-vos-hi, és tan important que la Universitat de Yale, fa molt poc, va publicar una investigació que arribava a la conclusió que el sistema evolutiu de l'ésser humà està caracteritzat, justament, per la diversitat. Cal tenir en compte que, en educació, un dels perills és que s'associï aquesta falsa “normalitat” a la idea de saludable o inclòs a la de moralment acceptable. Els professionals de l'educació hem d'extremar les precaucions per no acompanyar els processos de les persones únicament des de l'eix de referència de la “normalitat” i hauríem de treballar-hi des de l'eix de referència de la diversitat humana.

Està clar que com a referents educatius podem informar i presentar quines són algunes convencions, però les hem d'equilibrar amb les pròpies decisions de les persones i amb la diversitat individual que les fan éssers únics.

Què és per a tu ser “normal”? Abans de treballar en educació hauríem de reflexionar sobre quines són les coses que nosaltres considerem “normals” i si realment això entorpeix la nostra intervenció en el dret a ser divers.

Ser “normal” és impossible, es més, de ben segur que en algun moment de la teva vida has estat o t'has comportat fora del que algú ha denominat com a “normal”. I ho has de fet perquè ser divers és el més “normal”.

<https://www.youtube.com/watch?v=NGUZZK5gXDwQ>

Redactat per Dr. Óscar Martínez Rivera, *Llicenciat en Psicopedagogia*

EDUCACIÓN SOCIAL

ÓSCAR MARTÍNEZ RIVERA
HABITAR RECURSOS RESIDENCIALES
TRABAJAR DONDE EL OTRO ESTÁ VIVIENDO

Prólogo de Enric Benavent Vallès

EDITORIAL UOC

7h

RECOMENDAMOS:

Queremos compartir con nuestros lectores este magnífico libro, escrito por Óscar Martínez Rivera, Doctor en Educación y Sociedad por la Universidad de Barcelona (UB), diplomado en Educación Social, licenciado en Psicopedagogía, Máster en Sociedad de la Información, posgraduado en Inserción Laboral y en Educación y TIC (eLearning). Ha trabajado durante dieciocho años como educador con personas con diversidad intelectual en la cooperativa TEB d'Habitatge y además ha colaborado en diferentes proyectos de tiempo libre y deporte.

Es un libro que nos hará reflexionar sobre el hecho de que trabajar en el espacio donde el otro está viviendo conlleva una serie de circunstancias que no suceden en otros espacios de trabajo de la acción socioeducativa. El libro reflexiona sobre qué significa habitar un espacio y vivir en él, pero además abre la mirada al análisis de las necesidades no materiales que se ponen en juego. Los recursos residenciales son uno de los espacios más habituales donde educadoras y educadores sociales de diferentes ámbitos ejercen su profesión. El libro está basado en la experiencia con personas con diversidad funcional, pretende generar discusión y debate.

CONTRA CULTURA

TRAS LOS PASOS DE EL LANGUI

ERES

Eres mi lazarillo, mi luz y mis ojos,
 Eres mi Karma, mi suerte, mi flor de loto.
 Mi luto, la tuerca que se le ha escapado a este loco,
 las aguas en las que naufrago y en las que me ahogo.
 Eres La Paz que nunca encontré en mi guerra,
 el aire que necesito para respirar.
 El sol que sale tras la tormenta,
 el camino que nunca supe encontrar.
 Tú eres agua cuando mi mente se incendia,
 la voz del que no se sabe expresar.
 “Pa” explicar lo nuestro no hay razón ni ciencia,
 mi existencia depende de tu mitad.
 DJ Haison

Envíadnos vuestras rimas a
 connexió@aspace.cat

ENJOY

INFLUENCERS

Tiktok @nuria.jorda21

Nuria Jordà es una chica de 21 años que a consecuencia de una operación con complicaciones debido a un tumor en la carótida padece un trastorno de deglución, el cual le impide poder consumir sólidos y líquidos. Mediante sus redes sociales relata cómo es su día a día para poder comer y beber fuera de casa y sus mejoras gracias a su trabajo en logopedia. En sus videos muestra cómo se tritura la comida con su batidora portátil y los retos que conlleva en muchas ocasiones. Remarca mucho la importancia de su trabajo en logopedia y como esto le ha ayudado en poder volver a comer ciertos alimentos sólidos.

Tiktok @montsefont0

Montse Font es una mujer que remarca en su contenido en redes sociales la importancia de la accesibilidad en los transportes o espacios públicos y cómo muchos de estos se hacen llamar “accesibles” pero en realidad no cumplen con su objetivo. Mediante su experiencia personal denuncia todas las situaciones por la que pasa diariamente y el mal funcionamiento de muchos de estos equipos. También da visibilidad a las personas con movilidad reducida e informa sobre qué herramientas pueden tener a su disposición para poder movilizarse o realizar ciertas actividades.

Instagram @shinebrightamc

Decían que no iba a caminar y se equivocaron. Mi discapacidad me atravesó y me trajo un mundo de desafíos y aprendizajes.

Desde 2018 derribo prejuicios, barreras, mitos e inspiro a través de las redes sociales. Hoy trabajo junto a empresas, organizaciones y marcas para construir un mundo mejor y más equitativo.

TALLER D'ESCRITURA LLIURE

LA PASTELERÍA

Me llamo Laura, tengo 39 años y nací con Síndrome de Down. Mi familia montó una pastelería en Terrassa y como se hizo muy famosa, tuvieron que crear una cadena por todo el mundo. Las tiendas se llamaban “Pastelería Capdevila”. Estas pastelerías son muy conocidas porque hacen monas de Pascua a petición del cliente. Lo habían publicitado por todos los medios de comunicación posibles: radio, televisión, revistas... Pero un día, contratan a una nueva pastelera ya que la demanda de pedidos era muy alta, se llamaba Úrsula. Pero lo que la familia de Laura no sabía es que usaba unos polvos mágicos ya que era una bruja malvada.

Úrsula usó sus polvos en todas las monas que ella preparó, la gente que las comía se convertía en rana. Algo no era normal...Marc, uno de los hermanos de Laura se dio cuenta de que algo no iba bien. Por ello, hizo probar a Úrsula de su propia medicina, aunque ella no lo sabía. Cuando Úrsula probó la mona, se convirtió en rana.

Finalmente, apareció Mabel, la pastelera y bruja buena y deshizo el hechizo de Úrsula.

A partir de ese momento la pastelería Capdevila siguió con su fama habitual por todos los lugares del mundo.

Escrit per **Raquel Rueda**
 Persona usuària de la Residència Aspace

ENJOY

ELS HEREUS D'EN CUIXART

“¿Qué es olvidar?” Este es un poema donde hablo de la sensación de saber quién eres, dónde estás y de dónde vienes, pero de repente, todo se oscurece. De sentir que reconoces a tu mujer, tu marido y tus hijos, o no saber si quiera si ésa, es o no, tu familia. De pasear y andar mil veces por el mismo lugar, y de repente, estar y no saber volver a casa. Acabo la composición, preguntándome: ¿Qué es olvidar?, ¿Qué es recordar? También me pregunto, si ¿Es fácil recordar?, ¿Es difícil? Y si, ¿Es difícil olvidar? O ¿Es fácil?

Sé que mi padre todavía controla: sabe quién es, qué hace, dónde está y todo eso. Sin embargo, sé que un día no lo sabrá. Igual que no lo sabía mi abuela Dominga, madre de mi madre. Y, que también, tuvo Alzheimer y demencia. A parte de azúcar y diabetes, que esto, también lo padece mi padre. La única diferencia con mi padre, es la edad, ella tenía 82 años y él tiene 62, veinte años menos. Veinte años es mucha diferencia.

Sí, la historia se repite, como ya dije más arriba. Parece que, esa enfermedad, me persigue. ¿Debe ser el karma? Lo digo, porque todo vuelve. Todo se repite.

Y como guinda del pastel: estoy yo. Con Parálisis Cerebral. Así que, ya se ve la ayuda que van a tener mis padres conmigo. Ellos, cuidándome toda su vida, y yo, como estoy mal de la cabeza, no voy a poder devolverles esa ayuda, que necesitarán más adelante.

Me siento tan impotente... Por no poder tener una solución y ni si quiera, una idea sobre qué puedo hacer para ayudarles. Es tan injusto todo. Me parece y creo que es tan injusto. ¿Qué he hecho, en mi otra vida (si la hay), para merecer esto?, ¿Tan mala fui? O ¿Tanto daño causé? Acaso, ¿Robé un gran banco? O ¿Maté a un rey o a un presidente del gobierno?

No lo sé, sinceramente, no lo sé. Pero debió ser algo muy grave, para hacérmelo pagar de esta forma. Y, encima, no contento con eso, como consecuencia, también se lo ha hecho pagar a mis padres. Ellos, que no tenían culpa de nada y sólo querían tener una hija, una familia. En fin...

Escrit per **Jessica Bao**

QUÈ ÉS OBLIDAR?

És saber qui ets, on ets i d'on vénis, però de sobte, no. I tot s'enfosqueix.

És reconèixer la teva dona, el teu marit i els teus fills. I de sobte, no. Tot s'esvaeix.

És caminar mil vegades pel mateix lloc, i tot seguit, perdre's i no saber tornar. Tot és confús.

Què és oblidar?
No saber qui eres.
No saber on vas.
No saber en què treballaves...

Què és recordar?
Apreciar a qui t'estima.
Abraçar a qui t'ajuda.
Agraïr a qui està al teu costat.

La memòria i els records són importants, però, és fàcil recordar? O és difícil? És difícil oblidar? O és fàcil?

Què és oblidar?

Què és recordar?

Què és la memòria?

Què o qui som, si no en tenim?

Oblidar... Recordar...
És fàcil? O és difícil?

Jessica Bao

Inspirat en el que estic vivint amb mon pare, detectat d'Alzheimer, al 2021.

LES 7 DIFERÈNCIES

Per **Rúlex**

LA CONTRA

Yolanda Elipe, directora de Responsabilitat Social Corporativa de la Fundació Aspace Catalunya.

L'entitat està en un procés de canvi, i un dels punts més rellevants a explicar és la Responsabilitat Social Corporativa. Actualment, ja s'està treballant per guiar a la Fundació cap a un futur més sostenible i socialment responsable en tots els aspectes.

Quins són els valors que guien les iniciatives de Responsabilitat Social Corporativa de la Fundació Aspace Catalunya?

És clau tenir un lideratge actiu per poder aconseguir amb èxit canvis en l'organització a nivell de sostenibilitat ambiental, social i organitzacional. Aquest és un valor fonamental perquè la contribució als objectius desenvolupament sostenible-agenda 2030- ODS- o les accions de RSC s'incorporin en l'estratègia de l'entitat.

D'aquesta manera, als projectes van impregnant-se en tot moment valors de sostenibilitat, ja sigui promovent una societat més justa i igualitària, promovent accions per a la millora del medi ambient o apostant per una sostenibilitat econòmica de l'entitat.

Quins són els principals objectius que l'entitat pretén assolir a través de les iniciatives de RSC?

Tenim moltes reptes. Recentment la direcció general ha apostat per la creació de la direcció de RSC i d'una comissió de treball formada per professionals de tots els serveis. Estem treballant un pla d'acció que definirà els principals objectius que treballarem els propers anys, però d'entrada hem de cultivar tres grans àrees:

- Àrea de l'organització: treballar una gestió de l'entitat amb propòsit, a través d'una governança ètica, transparent i amb compromís social. Col·laborar amb proveïdors responsables socialment.

- Àrea de persones i salut: promovent un enfocament de la salut biopsicosocial de les persones, duent a la pràctica un model d'atenció centrat en la persona i facilitant l'accessibilitat dels serveis de salut a la població atesa.

- Àrea de l'entorn: creant espais amb un ús sostenible i eficient dels recursos i de l'energia i actuant contra el canvi climàtic.

Podries destacar algunes de les accions més significatives de Responsabilitat Social Corporativa que l'entitat ha portat a terme recentment?

La Fundació Aspace Catalunya, sempre ha estat una entitat compromesa amb la societat, la igualtat, i molt convençuda de treballar amb un propòsit que és el benestar del col·lectiu atès i les seves famílies. Malgrat tot, volem ser conscients i anar més enllà, és a dir, posar en valor iniciatives que fem com per

exemple treballar la participació i les aliances sobre recerca, coneixement, bones pràctiques amb altres entitats per treballar sota els mateixos objectius i ser més eficients en quant a recursos i a territori; o un altre exemple podria ser la promoció de la igualtat d'oportunitats treballant la salut física, social, laboral i educativa de les persones amb discapacitat; o l'educació ambiental amb les persones ateses en els centres d'adults i en l'escola. També dur a terme noves iniciatives que abans no teníem tan presents, com el reaprofitament de materials o l'eficiència energètica: recentment hem instal·lat plaques fotovoltaïques que ens han permès estalviar un 10% d'energia no renovable.

Com s'involucren els treballadors/es en les iniciatives de RSC que proposa l'entitat?

Els nostres professionals estan molt compromesos amb els valors i principis de l'Agenda 2030 i de la responsabilitat social. D'entrada, treballar en una entitat com Aspace suposa un compromís amb la societat, suposa proposar-se ajudar en el benestar i la millora de la qualitat de vida de la persona amb Paràlisi cerebral/patologia del neurodesenvolupament/pluridiscapacitat i del seu entorn proper.

Per altra banda, la població cada vegada més està conscienciada en que les entitats socials i sanitàries també hem de fer accions per no generar tanta petjada de carboni i cuidar el planeta. Perquè cuidar el planeta també vol dir tenir més salut per a tots.

Quin impacte creus que tenen les accions de RSC en la imatge d'Aspace i en la seva relació amb els diferents grups d'interès?

És important que anem comunicant les accions que fem a tots els nostres grups d'interès.

Informar sobre les accions que fem en matèria de sostenibilitat aporta confiança i dona valor a la gestió de l'entitat. A més, aquestes informacions responen a interessos, preocupacions, i expectatives dels grups d'interès i d'alguna manera aquestes fites compartides ens ajuden a tenir una relació més propera i el sentit que tots contribuïm d'una o altra manera a crear una societat i un planeta més saludables.

Entrevista per **Meritxell Busquets**
Periodista i tècnica de comunicació

